

**PARAULES DEL RECTOR A L'ACTE DE RECONeixEMENT
I DE LLIURAMENT DEL GUARDÓ D'HONOR DE LA UPF
AL PROFESSOR ANDREU MAS-COLELL**

5 de juny de 2009

Auditori del campus de la Ciutadella

- Molt Honorable President Jordi Pujol
- Dr. Carlos Martínez Alonso, secretario de Estado de Investigación
- Il·lustríssim Sr. Antoni Castellà, secretari segon de la Mesa del Parlament
- Dra. Ma Rosa Virós, ex rectora de la UPF
- Sra. Núria Basi, presidenta del Consell Social
- Dr. Salvador Barberà, catedràtic d'Economia de la UAB i vicepresident de la Barcelona Graduate School of Economics
- Dr. Lluís Torner, director de l'Institut de Ciències Fotòniques de la UPC
- Dr. Óscar Marín, investigador principal de l'Institut de Neurociències del CSIC-Universitat Miguel Hernández i membre del comitè científic del European Research Council.
- Diputats, diputades
- Senadors
- Amics i amigues

Des de que conec el professor Andreu Mas-Colell sempre he pensat que a Josep Pla li hauria agradat molt dedicar-li un dels seus formidables retrats literaris que va batejar com a *Homenots*. En el sentit de Pla, i sense cap mena de dubte, Mas-Colell és un homenot amb majúscula.

Tots coneixeu la seva extremadament brillant trajectòria acadèmica. Va ser un jove talentós, i políticament actiu pel que m'expliquen els seus companys de generació, que va ser expulsat de la Universitat de Barcelona, com tants d'altres –fa no gaires dies recordàvem aquí el cas de Mercè Sala- i això li va fer acabar la llicenciatura en Economia a la universitat de Valladolid. Després va marxar, amb una beca de la Fundació Juan March, a la Universitat de Minnesota on es va doctorar l'any 1972. El mateix any s'incorporà als departaments de Matemàtiques i Economia de la Universitat de Califòrnia (Berkeley), l'any 1981 va anar a la Universitat de Harvard com a catedràtic d'Economia, on va ser-hi fins l'any 1996, que es va incorporar a la Universitat Pompeu Fabra. Durant aquests anys va contribuir d'una manera cabdal al desenvolupament de la teoria neo-walrasiana de l'equilibri general competitiu, amb diversos articles que constitueixen fites en l'esdevenir d'aquesta part de l'economia matemàtica; una contribució que configura el seu llibre de l'any 1990, *The Theory of General Economic Equilibrium: A Differentiable Approach* (Cambridge: Cambridge University Press). És també coautor (amb Michael D. Whinston i Jerry G. Green) del manual de microeconomia de

referència, *Microeconomic Theory* (New York: Oxford University Press, 1995). Les dues darreres dècades han representat un ample reconeixement d'aquesta impressionant contribució acadèmica: quatre doctorats honoris causa, premis a la recerca en economia i l'ingrés a les acadèmies de referència.

Aquesta trajectòria acadèmica està disponible a molt pocs europeus que en les darreres dècades han contribuït a la recerca d'elit, normalment vinculats a universitats nord-americanes. Doncs bé, Andreu no es va pas conformar amb aquesta contribució i el reconeixement posterior i, generosament, va decidir contribuir a millorar el disseny institucional que dóna suport a la recerca i a l'educació superior al seu país i al seu continent. Sempre m'he preguntat, i potser algun dia ell voldrà explicar-nos-ho, si el coneixement profund dels mecanismes socials que hi ha al rerefons de la seva contribució acadèmica, ha estat il·luminador alhora d'emmotllar el disseny de les institucions socials. Com tothom sabeu, la seva contribució des de l'inici a la creació de la Universitat Pompeu Fabra, va ser cabdal. En concret, va ser capaç d'estructurar les bases d'un Departament d'Economia que està, a hores d'ara i sense cap dubte, entre els millors d'Europa i que es veu reforçat per la darrera iniciativa que va dur a la creació de la *Barcelona Graduate School of Economics*, una institució articulada entorn d'una atractiva oferta de postgrau que estarà fent de Barcelona una ciutat ubicada entre les millors al món de la formació de postgrau en economia. I a final de la dècada dels noranta fou nomenat primer Comissionat per Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya i després Conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació en el govern de la Generalitat de

1999 a 2003. Durant aquests anys, va mostrar la fecunditat de les seves iniciatives institucionals. Va ser l'impulsor de la primera llei catalana d'universitats, que establia un marc català per l'educació superior i la recerca. I va ser l'autor de, entre d'altres, dues iniciatives de molt èxit que tenen a veure de manera essencial amb el redreçament de la recerca al país els darrers anys: la creació del programa ICREA per atreure talent consolidat d'arreu a Catalunya, la creació d'alguns centres de recerca de referència, dotats d'autonomia i flexibilitat que els ha permès consolidar-se en pocs anys. Sense aquestes dues iniciatives, no és ni tan sols intel·ligible l'èxit de les universitats i els centres de recerca catalans en les dues primeres convocatòries –*Starting i Advanced Grants*– de l'European Research Council.

I precisament aquesta institució europea és la que ara l'espera perquè es faci càrrec de la seva secretaria general. Com a màxim responsable institucional de la recerca a Europa, és ben segur que el professor Andreu Mas-Colell ens sorprendrà amb nous i agosarats dissenys institucionals per fer, com va ocórrer a Catalunya, un salt qualitatiu. Una gran virtut institucional, que el Prof. Andreu Mas-Colell té, és la de trobar els mecanismes pels quals alguns canvis petits en algunes peces claus del disseny produeixen resultats espectaculars.

Per totes aquestes raons, és un honor per la Universitat Pompeu Fabra tenir al seu claustre de professors el Dr. Mas-Colell, a aquest claustre tornarà després de la seva aventura europea i la Universitat encara es beneficiarà per molt temps de la seva contribució. El guardó

d'honor que li hem lliurat avui és només una mostra de l'agraïment que tots les membres d'aquesta institució li expressem avui.

En el retrat que Pla feu de l'homenot Pompeu Fabra, l'escriptor deia que 'Fabra ha estat el català més important del nostre temps perquè és l'únic ciutadà d'aquest país, en aquesta època, que, havent-se proposat d'obtenir una determinada finalitat pública i general, ho aconseguí d'una manera explícita i indiscutible'. Una cosa de similar podríem dir de l'Andreu acadèmic i de l'Andreu responsable polític, sempre ha sabut el que volia i ha posat les instruments idonis per obtenir-ho i, per tant, ha obtingut els resultats anhelats: contribucions cabdals a la ciència econòmica contemporània i dissenys institucionals òptims que perduren.

Deixeu-me acabar amb la següent reflexió: crec que cada vegada som tots més conscients de la necessitat d'enfortir el model europeu d'educació superior i de recerca, de constituir una mena d'identitat europea en aquest àmbit, d'una certa tasca col·lectiva d'uropeització, òbviament oberta al món i no encerclada en si mateixa. Considero una fortuna per aquest període de la recerca europea, que estigui dirigida per la mirada intel·ligent i agosarada del Prof. Andreu Mas-Colell. És una fortuna per Europa i és un honor per la seva universitat, la Universitat Pompeu Fabra, i pel seu país, Catalunya. Perquè com deia l'escriptor llatí Pubilius Syrus: 'Beneficium dando accepit, qui digno dedit', és a dir, 'atorgar honors als qui ho mereixen, beneficia el qui els dona'.

Moltes gràcies